

СТИВЪН КИНГ ИЗГОДНА СДЕЛКА

Превод от английски: [Неизвестен], —

chitanka.info

Стрийтър нямаше да види табелата, ако не беше спрял, за да повърне. Напоследък повръщаше много, най-често без предупредителни симптоми. Понякога усещаше леко гадене или метален вкус в устата, но понякога изригваше просто изведнъж, като фонтан. Макар това да правеше шофирането рисковано, той шофираше много тези дни — отчасти защото до есента вече нямаше да може, отчасти защото имаше да мисли за много неща. Винаги се беше справял най-добре с мисленето зад волана.

Караше по удължението на Харис Авеню — широк булевард, който минаваше покрай летището на Дери Каунти и обслужващите го фирми, предимно мотели и складове. През деня булевардът беше оживен заради летището, както и защото свързваше западната с източната част на Дери, но вечер по него почти нямаше движение. Стрийтър отби в лентата за велосипедисти, от купчината на съседната седалка грабна торбичка за повръщане, заби лице в нея и избликна. Вечерята му пак се появи пред него. По-точно, би се появила, ако не беше затворил очи. Но той ги стискаше. Видиш ли веднъж съдържанието на стомаха си, вече не ти е интересно.

Отначало не го болеше нищо. Доктор Хендерсън обаче го бе предупредил да очаква болка и от седмица тя беше факт. Все още не беше нетърпима — само остра, стрелкаща се мълния от стомаха към гърлото, както при киселини. Настъпваше и отшумяваше. Но положението щеше да се влоши. Лекарят му беше казал и това.

Той вдигна глава, отвори жабката, извади телче и завърза торбичката, преди вонята да се е разнесла в колата. Погледна вдясно и видя, че там, сякаш по поръчка, има кошче за боклук с лика на симпатично клепоухо псе и бодряшки надпис: **„КУЧЕНЦЕТО ДЕРИ КАЗВА: «ИЗХВЪРЛЯЙТЕ БОКЛУКА НА ОПРЕДЕЛЕНИТЕ ЗА ТОВА МЕСТА!»**“ Стрийтър слезе, приближи се до кошчето и се раздели с материала, изхвърлен от линеещото му тяло. Лятното слънце залязваше и обагряше в червено равния (в момента пуст) терен на летището; сянката на Стрийтър, закачена за петите му, беше дълга и гротескно тънка. Сякаш беше изпреварила тялото с четири месеца и беше проядена от рака, който скоро щеше да го довърши.

Той се обърна към колата и видя табелата от другата страна на пътя. Отначало, може би защото очите му сълзяха, му се стори, че се рекламират удължения за коса. Примигна и видя, че всъщност

надписът гласи: „Удължения на добра цена“. А отдолу с по-дребни букви пишеше: „Изгодна сделка.“

„Удължения на добра цена — изгодна сделка.“ Звучеше добре и почти смислено.

Отстрани на булеварда пред телената ограда, отделяща го от летището, имаше площадка, посипана с чакъл. През оживените часове на деня на нея се разполагаха търговци, защото потенциалните клиенти можеха да се отбият от платното лесно, без някой да ги удари (е, ако включеха мигач навреме). Стрийтър беше прекарал целия си живот в градчето Дери в щата Мейн и беше виждал всяка пролет на площадката да разполагат сергиите си продавачи на марули, през лятото — на варена царевица и малини и през цялата година — на омари. В края на всяка зима мястото се окупираше от един побъркан старец, известен като Снежния човек. Той продаваше всякакви изгубени от хората в снега боклуци и дрънкулки, които изравяше от топящите се преспи. Преди много години Стрийтър спазари от него симпатична парцалена кукла за дъщеря си Мей, която тогава беше на две-три годинки, но направи грешката да каже на Джанет, че я е взел от Снежния човек, и тя го накара да я хвърли. „Как ще извариш парцалена кукла, как ще я дезинфектираш? — сопна се тя. — Понякога се чудя как може умен човек да е такъв глупак!“

Е, ракът не подбираше жертвите по ум. Умен или глупав, той скоро щеше да съблече екипа и да излезе от играта.

На мястото, където Снежния човек бе излагал стоката си преди време, сега някой бе опънал походна масичка. Зад нея седеше някакъв закръглен мъж. Голям жълт чадър, леко килнат настрани, го предпазваше от червеникавите лъчи на залязващото слънце.

Стрийтър го загледа за минутка и понечи да се качи в колата (закръгленият мъж не му обръщаше внимание — беше вперил поглед в малък портативен телевизор), но любопитството му надделя. Огледа булеварда, видя, че няма никакво движение — нормално в този час, когато хората са се прибрали у дома, вечерят и не съзнават късмета си да нямат рак — и пресече четирите празни платна. Дръгливата му сянка, предвестник на призрака на Стрийтър след смъртта му, се тътреше след него.

Закръгленият мъж вдигна поглед.

— Здравсти — каза той и изключи телевизора, но Стрийтър вече бе успял да забележи, че гледа телевизионния таблоид „Инсайд Едишън“. — Как сме тази вечер?

— За вас не знам, но аз съм бил и по-добре — отвърна той. — Не е ли малко късно да продавате? Тук след пиковия час почти никой не минава. Само товарни камиони за доставки. Това е задната страна на аерогарата, пътниците влизат от Уичъм Стрийт.

— Да — кимна шишкото, — но за съжаление общината не допуска улични търговци като мен на оживената улица пред летището. — Поклати глава, огорчен от несправедливостта на този свят. — Канех се в седем да затварям и да си ходя, но имах чувството, че може да се появи клиент.

Стрийтър погледна масата, не видя нищо за продан (освен може би портативния телевизор) и се усмихна.

— Аз не съм перспективен клиент, господин...

— Джордж Ялвод. — Закръгленият мъж се изправи и подаде пухкавата си ръка.

Стрийтър се здрависа с него:

— Дейв Стрийтър. Не мога да съм ви клиент, защото нямам представа какво продавате. Отначало си помислих, че на табелата ви пише „Удължения за коса“.

— Искате ли удължения за коса? — попита търговецът, като му хвърли критичен поглед. — Питам, защото косата ви е пооредяла.

— Скоро ще опада — промърмори Стрийтър. — На химиотерапия съм.

— Божичко. Съчувствам ви.

— Благодаря. То какъв ли смисъл има от химиотерапия... — отбеляза той и повдигна рамене. Удиви се колко лесно говореше за тези неща с непознат. А не беше казал дори и на децата си, макар че Джанет естествено знаеше.

— Шансът не е голям, така ли? — каза Ялвод. В гласа му прозвуча съчувствие — простичко, без драматизъм — и Стрийтър усети в очите си сълзи. Беше плакал само два пъти пред Джанет, срамуваше се да циври пред нея. Но тук пред непознатия нямаше проблем. Все пак извади носната си кърпа и избърса сълзите си. Над летището кръжеше малък самолет. На фона на червеното слънце силуетът му приличаше на приближаващ кръст.

— Казват ми, че нямам шанс. Така че химиотерапията е просто... и аз не знам...

— Автоматичен лекарски рефлекс?

— Да, точно. — Стрийтър се засмя.

— Може да се опитате да я замените с повече обезболяващи лекарства. Или да сключите малка сделка с мен.

— Както вече споменах, не мога да съм ви клиент, преди да разбере какво продавате.

— Повечето хора биха го нарекли змийско масло^[1] — обясни Ялвод с усмивка, като потрепваше с пети зад масата. Стрийтър забеляза с известно удивление, че макар търговецът да беше доста позакръглен, сянката му беше изпосталяла и болнава като неговата. Мина му през ум, че вероятно всяка сянка изглежда мършава по залез-слънце, особено през август, когато краят на деня беше дълъг и протяжен и някак неприятен.

— Не виждам никакви шишенца — отбеляза.

Ялвод събра върховете на пръстите на двете си ръце, приведе се и изведнъж доби делови вид.

— Аз продавам удължения — обяви.

— Продавате удължения на удължението на Харис Авеню — много уместно.

— Не бях се сещал за това, но предполагам, че сте прав. Макар че понякога пурата е просто дим, а съвпадението е просто съвпадение. Всеки иска удължение, господин Стрийтър. Ако бяхте млада дама с мания за пазаруване, щях да ви предложа удължаване на срока за погасяване на потребителския кредит. Ако бяхте мъж с малък пенис — генетиката понякога е толкова жестока! — щях да ви предложа удължаване на члена.

Стрийтър беше удивен и развеселен от тази арогантност. За първи път от поставянето на диагнозата, тоест за първи път от месец насам той забрави за момент, че страда от агресивен и изключително бързо напредващ карцином.

— Шегувате се.

— О, аз съм шегобиец, но никога не се шегувам с работата си. Продам съм десетки удължения на пенис, дори известно време в Аризона бях известен с прозвището Ел Пене Гранде. Напълно искрен съм с вас. За мое щастие не държа да ми повярвате, нито го очаквам.

Ниските мъже често си поръчват удължаване на ръста. Ако вие, господин Стрийтър, искахте повече коса, с радост щях да ви продам удължение на коса.

— А може ли човек да си скъси носа, ако е огромен като на актьора Джими Дуранте?

Ялвод се засмя и поклати глава.

— Сега вие се шегувате. Отговорът е: не може. Който иска намаление, трябва да отиде другаде. Аз съм специалист по удължения — един типично американски продукт. На нещастно влюбени съм продавал удължения за любов — викат им понякога „любовно биле“; продавал съм удължения за заеми на хора, затруднени материално — при тази икономика, такива да ги ринеш с лопата; продавал съм удължения във времето на хора, притиснати от даден срок. Веднъж дори продадох удължение на зрението на един кандидат-пилот, който знаеше, че ще го отхвърлят заради късогледство.

Стрийтър се смееше и се забавляваше. Мислеше, че за него вече е невъзможно да се забавлява, но животът беше пълен с изненади.

Ялвод също се смееше, сякаш си разказваха прекрасен виц.

— А веднъж — каза той, — веднъж продадох на един художник, много талантилив, удължение на реалността, защото го гонеше параноидна шизофрения. Излезе му доста скъпо!

— Мога ли да попитам колко?

— Даде ми една от своите картини, която сега краси дома ми. Чували сте го, прочуто име е в италианския ренесанс. Учили сте за него, ако в колежа сте карали курс по история на изкуството.

Стрийтър продължи да се усмихва, но за всеки случай се отдръпна крачка назад. Беше приел факта, че ще умре, но това не означаваше, че трябва да е точно днес, и то в ръцете на човек, който навярно е избягал от клиниката за опасно луди „Джупитър Хил“ в Огъста.

— Как да го разбирам? Че вие сте... как да кажа... безсмъртен?

— Определено много съм живял — отвърна Ялвод. — Което ни отвежда към въпроса с какво мога да съм ви полезен. Вероятно искате удължение на живота.

— Но не може да стане, предполагам? — подхвърли Стрийтър. Вече изчисляваше наум разстоянието до колата и времето, за което щеше да го измине.

— Разбира се, че може... на определена цена.

Стрийтър, който бе прекарал доста часове в игра на скрабъл, вече бе пренаредил в съзнанието си буквите от името на Ялвод.

— Пари? Или говорите за душата ми?

Ялвод махна с ръка и придружи жеста с дяволито завъртане на очи.

— Глупости, каква душа! Дето се вика, вятър работа е това. Не, отговорът, както обикновено, е пари. Петнайсет процента от доходите ви през следващите петнайсет години. Да го наречем хонорар за търговския агент.

— С толкова ли ще удължите живота ми? — Мисълта за още петнайсет години го изпълни с алчност и горестен копнеж. Изглеждаше му много време, особено на фона на това, което му предстоеше: шест месеца повръщане, все по-страшни болки, кома, смърт. Плюс некролог, който несъмнено щеше да включва израза „след дълга и смела битка с рака“. Ала-бала. Или „йада-йада“, както казваха в „Зайнфелд“.

Търговецът разпери ръце и повдигна рамене в театрален жест: „Кой знае?“

— Може да са двацет. Не мога да ви кажа точно — не съм математик или физик. Но ако очаквате безсмъртие, абсолютно забравете! Аз продавам само едно изгодно удължение. Нищо повече.

— Става — прие Стрийтър. Този смахнат човек го беше ободрил. Щом откаченият държеше да разговаря с нормален, той беше склонен да му угоди. Е, поне донякъде. Все така усмихнат, протегна ръка над масичката. — Петнайсет процента, петнайсет години. Макар да ви предупреждавам, че петнайсет процента от заплатата на заместник-управител на банка няма да ви сложи зад волана на ролс-ройс. Може би на гео, но...

— Това не е всичко — прекъсна го Ялвод.

— Да, естествено — въздъхна Стрийтър и отдръпна ръката си. — Господин Ялвод, беше ми приятно да си поговоря с вас, оправихте ми настроението за тази вечер, което ми се струваше невъзможно, надявам се да намерите облекчение за душевните си проб...

— Млъкни, глупако — срязва го Ялвод и въпреки че още се усмихваше, в изражението му вече нямаше нищо приятно. Изглеждаше

по-висок — поне с десетина сантиметра по-висок — и не толкова закръглен.

„От светлината е — помисли си Стрийтър. — *На залез-слънце светлината е измамна.*“ А неприятният мирис, който изведнъж усети, вероятно беше просто дъх на изгорял авиационен керосин, довян до площадката от случаен полъх на вятъра. Всичко си имаше разумно обяснение... Но все пак млъкна, както му бяха наредили.

— За какво е нужно удължение на един мъж или жена? Питал ли си се за това?

— Разбира се, че съм — отвърна малко грубо Стрийтър. — Работя в банка, господин Ялвод — „Дери Сейвингс“. Клиентите постоянно ме молят за удължаване на срокове на кредити.

— Тогава ти е ясно, че хората търсят удължения, за да компенсират някакъв недостиг — къс срок на кредит, къс пенис, късогледство и така нататък.

— Да, скапан свят на недоимък.

— Точно. Но дори нещата, които липсват, имат някакво тегло. *Отрицателно* тегло, което е най-лошото. Теглото, вдигнато от теб, трябва да се пренесе на друго място. Това е проста физика. Физика *на свръхестественото*, може да се каже.

Стрийтър удивено се вираше в него. Моментното му впечатление, че е станал по-висок (и че усмивката му разкрива твърде много зъби), се беше изпарило. Това беше просто нисък, възпълничък човек, най-вероятно със зелена амбулаторна карта в портфейла — ако не от „Джупитър Хил“, то от психиатрията „Акейдия“ в Бангор. Ако изобщо имаше портфейл. Определено обитаваше свой иреален свят със собствена география, което го правеше безкрайно интересен обект за наблюдение.

— Може ли да говоря направо, Стрийтър?

— Моля.

— Трябва да прехвърлиш теглото. Казано по-ясно, за да се вдигне този черен товар от теб, трябва да направиш мръсно на другото.

— Разбирам. — И наистина разбра. Посланието на Ялвод беше ясно — то бе класическо послание.

— Но не става да го хвърлиш върху когото и да е. Пробвали сме с анонимни саможертви — не вършат работа изобщо. Трябва да е върху някого, когото мразиш. Мразиш ли някого, приятел?

— Не си падам много по Ким Чен Ир — отвърна той. — И мисля, че затворът е прекалено меко наказание за гадните копелета, които гръмнаха американския боен кораб „Коул“, но те едва ли някога ще...

— Дръж се сериозно или си върви! — прекъсна го Ялвод и като че ли отново стана по-висок. Стрийтър се зачуди дали това не е някакъв особен страничен ефект от лекарствата, причиняващ зрителна измама.

— Ако имате предвид личния ми живот, не мразя никого. Има хора, които не харесвам — съседката ми госпожа Денбрау изнася кофите си за боклук без капациите и ако духа вятър, отпадъците ѝ се озовават на моята мора...

— Ако ми позволиш да цитирам Дино Мартино^[2] с една поправка, друже, всеки мрази някого в някакъв момент.

— Уил Роджърс^[3] казва...

— Зарежи го тоя мошеник, дето въртеше ласо и си нахлупваше шапката като малчуган, който си играе на каубой. Виж, ако не мразиш никого, не можем да сключим сделка.

Стрийтър се замисли. Заби поглед в обувките си и от гърлото му излезе глас, който сякаш никога не беше чувал:

— Мисля, че мразя Том Гудхю.

— Кой е този Том?

Стрийтър въздъхна.

— Най-добрият ми приятел от гимназията.

След кратка тишина Ялвод избухна в гръмогласен смях. Заобиколи масичката, потупа Стрийтър по гърба (с ръка, която създаваше усещане, че е студена и с дълги, тънки пръсти, а не с къси и дебели) и се върна пак до сгъваемия стол. Стовари се на него, като продължаваше да вие и пръсти. Лицето му се беше зачервило и по него се стичаха сълзи, които също изглеждаха червени — кървавочервени — на залязващото слънце.

— *Най-добрият... от гимназията... ох, това е просто...*

Превиваше се от смях. Мучеше, избухваше в спастичен вой, коремът му се тресеше, брадичката му (странно остра за топчестото му лице) ту клюмаше надолу, ту се забиваше в невинното (но смрачаващо се) лятно небе. Накрая той се овладя. Стрийтър понечи да му предложи

носната си кърпа, но реши, че не иска тя да се докосва до кожата на този продавач на удължения.

— Бива си те, готин — заяви шишкото. — Ще се спогодим с теб!

— Да, чудесно. — Стрийтър отстъпи още една крачка назад. — Вече вкусявам удоволствието от допълнителните си петнайсет години. Но съм паркирал във велосипедната лента и може да ме глобят.

— Нямай грижа — ухили се Ялвод. — Сигурно си забелязал, че откакто с теб се пазарим, не е минала нито една цивилна кола, камо ли патрулка на полицейското управление в Дери. Трафикът никога не ми пречи, когато преговарям по сериозна сделка със сериозен купувач. Вземам мерки за това.

Стрийтър смутено се огледа. Беше вярно. Чуваше шума от движението по Уичъм Стрийт, отправено към хълма, наричан Горната миля, но наоколо беше абсолютно пусто. „Разбира се — напомни си, — трафикът тук винаги е слаб след края на работния ден.“

Но *съвсем* да липсва? Да няма *ни една кола*? Можеше да се очаква в полунощ, но не и в седем и половина вечерта.

— Разкажи ми защо мразиш най-добрия си приятел — подкани го Ялвод.

Стрийтър отново си напомни, че този човек е луд. Не биваше да вярва на нищо, което му пробутва. От тази мисъл му поолекна.

— Том изглеждаше по-добре от мен, когато бяхме деца, а сега изглежда несравнимо по-добре. Беше гимназиалната звезда в три различни спортни дисциплини, а единственото, който аз играя що-годе прилично, е миниатюрен голф.

— Но при този спорт не аплодират мажоретки — отбеляза Ялвод. Стрийтър кисело се усмихна и разпалено заобяснява:

— Том е доста умен, обаче мързелуваше през всичките години в гимназията. Нямахме никакви амбиции за колеж. Но когато оценките му се влошаваха дотам, че рискуваше да му откажат прием дори като спортист, изпадаше в паника. И към кого се обръщаше за помощ?

— Към теб! — извика Ялвод. — Отговорният приятел! Помагаше му с уроците, нали? Може би дори си му написал няколко теми, а? Като нарочно си допускал грешки в правописа, за да минат пред учителите като работа на Том, нали така?

— Признавам, виноват! През последната година — годината, през която Том получи наградата на щата Мейн за изявен спортист, аз

бях и Дейв Стрийтър, и Том Гудхю.

— Гадно.

— А знаеш ли кое беше най-гадното от всичко? Имах си гадже. Едно хубаво момиче на име Норма Уитън. С тъмнокафява коса и очи, безупречна кожа, високи скули...

— Гърди, които не спират да подскачат...

— Абсолютно. Но ако оставим настрана сексапила...

— Не че ти някога си го оставял настрана...

— ... аз наистина обичах това момиче. Обаче знаеш ли какво направи Том?

— Сви ти гаджето! — възмутено извика Ялвод.

— Позна! Двата дойдоха при мен. И си признаха всичко.

— Благородно!

— Станало неочаквано.

— Какво да правиш, любов! Любоффф!

— Да. Естествено привличане. „По-силно е от нас“ и приказки от сорта.

— И после този Том й наду корема, а?

— Точно така. — Стрийтър пак се загледа в обувките си. Спомни си една поличка, с която Норма ходеше във втори или трети курс. Беше толкова къса, че отдолу можеше да зърне гащичките ѝ. Оттогава бяха минали почти трийсет години, но той все още извикваше в паметта си картината, докато правеше любов с Джанет. С Норма не бяха правили любов, поне не в истинския смисъл — тя се дърпаше. А веднага смъкна гащите за Том Гудхю. *Вероятно още щом ѝ е поискал.*

— И я заряза с надутия корем.

— Не — въздъхна Стрийтър. — Ожени се за нея.

— И после се разведе! Навярно, след като ѝ тегли хубав бой.

— Не, по-лошо. Женени са и до днес. Имат три деца. Като ги срещнеш на разходка в парка „Баси“, обикновено се държат за ръце.

— Направо върхът! По-гадно не може да бъде. Освен ако... — Ялвод го изглежда изпод гъстите си вежди. — Освен ако самият ти не зъзнеш в айсберга на брак без любов.

— Съвсем не — отвърна Стрийтър, изненадан от предположението. — Много обичам Джанет и тя също ме обича. Невероятна е — подкрепя ме и плътно е до мен, откакто този рак се

появи. Ако съществува такова нещо като хармония в този свят, то ние с Том се оказахме с подходящите партньорки. Абсолютно. Но...

— Но? — Ялвод нетърпеливо го изгледа; очевидно разговорът му доставяше голямо удоволствие.

Стрийтър осъзна, че ноктите потъват в дланите му, но не ги отпусна, а още повече ги стисна. Заби ги в плътта, докато потече кръв.

— Но копелето ми я открадна! — Това го беше тровило с години и като го изкрещя сега, се почувства облекчен.

— Да, така е, а искаме ли нещо, ние никога не преставаме да го желаем, независимо дали е добро за нас или не е. Съгласен ли си?

Стрийтър не отговори. Дишаше тежко, като човек, който току-що е пробягал петдесет метра на спринт или е участвал в уличен побой. По доскоро бледите му страни бяха избили цветни петна.

— Това ли е всичко? — Гласът на Ялвод беше благ като на енорийски свещеник.

— Не.

— Изплачи си болката. Спукай този цирей.

— Той е милионер. Невероятно, но е факт. В края на осемдесетте — скоро след наводнението, което едва не унищожих града ни, Том основа фирма за боклук. Нарече я „Сметосъбиране и рециклиране — Дери“. По-добре звучи, нали разбираш?

— По-малко дрънка на бацили.

— Дойде в банката за заем и макар че бизнеспланът му изглеждаше несигурен на всички, аз успях да го пробутам. Знаеш ли защо го направих, Ялвод?

— Разбира се! Защото той ти е приятел!

— Не позна, опитай пак.

— Защото смяташе, че ще фалира.

— Точно така. Той изръси всичките си спестявания за четири боклукчийски камиона и ипотекира къщата си, за да купи парче земя до разклонението за Нюпорт. За сметище. Като онези, дето ги купуват гангстерите в Ню Джърси, за да изхвърлят труповете и да си перат мръсните пари от дрога и от проституция. Помислих си, че върши лудост, и с готовност му подготвих договор за кредит. Той все още ми е благодарен и ме обича като брат. Непрекъснато разказва как съм се застъпил в банката за него и съм рискувал работното си място. „Дейв

ми даде рамо също като в гимназията“ — разправя. Знаеш ли как хлапетата в града наричат сметището му сега?

— Кажи ми!

— Планината „Трашмор“^[4]! Огромно е! Не бих се изненадал, ако е радиоактивно. Покрито е с чимове, но навсякъде има табели „Не влизай!“ и под зелената трева вероятно щъкат плъхове като в подземния Манхатън! Сигурно *и те* са радиоактивни!

Той спря, съзнавайки, че говори щуротии, но му беше все едно. Ялвод беше луд, но — изненада! Стрийтър също се оказа луд! Поне по темата за своя стар приятел. Освен това...

„*Ин карцинома веритас*“ — помисли си.

— Добре, да обобщим. — Ялвод започна да отмята на пръсти. Те сега въобще не бяха дълги, а къси, пухкави и безобидни като самия него. — Том Гудхю е изглеждал по-добре от теб, когато сте били момчета. Притежавал е атлетични умения, за които ти си можел само да мечтаеш. Девойката, която е стискала гладките си бели бедра на задната седалка в *твоята* кола, ги е разтворила за *Том*. Той се е оженил за нея. Двамата все още се обичат. Децата им, предполагам, са добре?

— Здрави и красиви! — изграчи Стрийтър. — Дъщеря им скоро ще се омъжва, по-големият им син учи в колеж, а малкият е гимназист. Капитан на гимназиалния отбор! Крушата не пада по-далеч от шибаното дърво!

— Да. А черешката на шоколадовата мелба е, че Том е богат, докато ти се тътриш през живота със заплата от около шейсет хиляди годишно.

— Получих премия, задето му уредих кредита — измърмори Стрийтър. — Защото съм имал визия!

— Докато ти всъщност искаш повишение.

— Откъде знаеш?

— Знам ги тези работи. Сега съм бизнесмен, но едно време бях скромнен служител на заплата. Уволниха ме, преди сам да се разкарам. Всъщност ми направиха най-голямата услуга. Нещо друго? Хайде, кажи да ти олекне.

— Налива се с английско пиво „Олд Спотид Хен“! — извика Стрийтър. — Никой в Дери не пие тази претенциозна пикня! Само той! Само Том Гудхю, Кралят на боклука!

— Има ли спортна кола? — попита тихо Ялвод с глас, сякаш подплатен с коприна.

— Не. Ако имаше, щяхме поне да се шегуваме с Джанет за спортните коли и менопаузата при мъжете. Кара шибан рейндж роувър.

— Предполагам, че има още нещо. Ако е така, кажи го, освободи се и от него.

— Той няма рак. — Гласът на Стрийтър прозвуча почти като шепот. — На петдесет и една години е като мен, а е здрав... като шибан... кон.

— Ти също.

— *Какво?*

— Здрав си. И понеже поне временно излекувах рака ти, може ли да те наричам Дейв?

— Ти си много луд човек — каза Стрийтър не без възхищение, също заговаряйки на „ти“.

— Не, не съм. Абсолютно съм нормален. Забележи, че казах „временно“. Все още сделката ни е в предварителния стадий — „пробвай и пипни, а след това купи“. Той ще трае поне седмица, може би десетина дни. Приканвам те настойчиво да посетиш лекаря си. Мисля, че той ще отбележи удивително подобрене в състоянието ти. Но то няма да е за дълго. Освен ако... — Ялвод се приведе, като се усмихваше свойски. Зъбите му отново изглеждаха прекалено много (и прекалено големи) за безобидната му уста. — От време на време се навъртам тук — добави. — Обикновено по това време на деня.

— Точно преди залез-слънце.

— Да. Повечето хора не ме забелязват — погледът им минава през мен, сякаш не съществувам, но ти ще се оглеждаш зорко. Нали?

— Ако съм по-добре, непременно.

— И ще ми донесеш нещо.

Усмихна се още по-широко и Стрийтър беше удивен от ужасна гледка: зъбите му не само бяха повече на брой и по-големи. Бяха *заострени*.

Когато се прибра, Джанет сгъваше дрехи в пералното помещение.

— Ето те! — възкликна. — Бях започнала да се тревожа. Добре ли се разходи с колата?

— Да — отвърна Стрийтър. Огледа кухнята. Изглеждаше различна. Сякаш беше кухня в някой сън. Той светна лампата — така беше по-добре. Ялвод беше този сън. Ялвод с неговите обещания. Просто един умопобъркан, пуснат за деня от психиатрия „Акейдия“.

Джанет отиде при него и го целуна по бузата. Беше много красива с поруменялото си от топлината на сушилнята лице. Беше навършила петдесет, но изглеждаше много по-млада. Стрийтър си помисли, че след смъртта му животът ѝ сигурно ще е по-хубав. Може би на Мей и Джъстин им беше писано да имат втори баща.

— Добре изглеждаш — отбеляза тя. — Цветът на лицето ти се е върнал.

— Наистина ли?

— Да. — Джанет го дари с окуражителна усмивка, под която се долавяше следа от безпокойство. — Ела да си говорим, докато сгъвам останалите дрехи. Толкова е скучно.

Стрийтър я последва в пералното помещение и застана на вратата. Знаеше, че няма смисъл да ѝ предлага помощта си. Според нея той сгъваше неправилно дори кърпи за чинии.

— Джъстин се обади — подхвърли тя. — Във Венеция са с Карл. В младежко общежитие. Шофьорът на таксито говорел много добър английски. Прекарват си идеално.

— Браво.

— Беше прав, че запази диагнозата в тайна. Беше прав, а аз не бях.

— За първи път в нашия брак.

Тя сбърчи нос в гримаса.

— Джъс очакваше това пътуване с такава радост. Но като се върне, ще трябва да му кажеш. Мей също ще се прибере от Сиърспорт за сватбата на Грейси, най-добре тогава да им съобщим.

Грейси беше Грейси Гудхю, най-голямото дете на Том и Норма. Карл Гудхю, който в момента пътешестваше с Джъстин, беше средното от трите им деца.

— Ще видим — промърмори Стрийтър. Носеше си торбичка за повръщане в задния джоб, но от гаденето нямаше и помен. Напротив, чувстваше желание да похапне. За първи път от сума време.

Нищо не се е случило — знаеш го, нали? Просто малка психосоматична елевация. Ще изчезне.

— Като косата ми — изрече той.

— Какво, миличък?

— Нищо.

— А, като споменах за Грейси, Норма се обади. Напомни ми, че е техен ред да ни поканят в четвъртък на вечеря. Казах, че ще те попитам, но че си зает в банката, работиш всеки ден до късно заради лавината от лоши ипотечи. Реших, че едва ли ще искаш да ги видиш.

Гласът ѝ беше нормален и спокоен както винаги, но изведнъж от очите ѝ се затъркаляха едри сълзи като на рисунка в детска книжка. Любовта позамира след години брак, обаче сега неговата се възпламени като в онези ранни времена, когато двамата живееха в неугледен апартамент на Косут Стрийт и понякога се любеха на килима в хола. Приблужи се до Джанет, взе недосгънатата риза от ръцете ѝ и я прегърна. Тя също го прегърна, страстно.

— Толкова е трудно и несправедливо — промълви. — Но ние ще се справим. Не знам как, но ще се справим.

— Точно така. И затова като начало ще вечеряме в четвъртък с Том и Норма, както правим винаги.

Тя се отдръпна и впери в него влажните си очи.

— Ще им кажеш ли?

— И да разваля вечерта? Не.

— Ще можеш ли да хапнеш нещо? Без да... — Джанет стисна устни, сложи два пръста върху тях, наду бузи и събра очи в комична пантомима на повръщане, която го развесели.

— Не знам за четвъртък, но сега с удоволствие бих хапнал нещо. Какво ще кажеш да си направя един хамбургер? Или да отскоча до „Макдоналдс“. Ще ти донеса шоколадов шейк.

— Боже мой! — Тя избърса очи. — Това е чудо.

— Не бих го нарекъл точно „чудо“ — каза доктор Хендерсън в сряда следобед, след като прегледа резултатите от ядрено-магнитния резонанс. — Но...

Беше два дни, след като Стрийтър бе обсъждал въпроси за живота и смъртта под жълтия чадър на господин Ялвод, и ден преди

редовната вечеря на семейство Стрийтър със семейство Гудхю, на които тази седмица се падаше да бъдат домакини в просторната си резиденция, наричана понякога от Стрийтър „къщата, която боклукът построи“. Разговорът не се провеждаше в кабинета на лекаря, а в малка стаичка за консултации в градската болница „Дери Хоум“. Хендерсън се бе опитал да разубеди Стрийтър за ядрено-магнитния резонанс с аргумента, че осигуровката не го покрива, а резултатът със сигурност ще е разочароващ. Но той бе настоял.

— Но? Но какво, Роди?

— Туморите са се свили, дробовете ти изглеждат чисти. Никога не съм виждал подобен резултат. Двамата колеги, на които показах снимките ти, също. А най-важното е — но да си остане между нас, — че и техникът на ядрено-магнитния томограф не е виждал никога толкова нещо, а аз най-много вярвам на техниците. Според тях компютърът в апаратурата е дал грешка.

— Но аз се чувствам добре — заяви Стрийтър. — Точно затова настоях да се изследвам. И това ли е грешка?

— Повръщал ли си?

— Два-три пъти. Но според мен е от химиотерапията. Между другото, я спирам.

Роди Хендерсън се намръщи.

— Това е много неразумно.

— Неразумното е, че въобще я започнах, приятелю. Ти на практика ми каза: „Извинявай, Дейв, шансовете да умреш преди следващия Свети Валентин, са около деветдесет процента, ама ще направя ад времето, което ти остава, като те натъпча с отрова. Ще се чувстваш гадно, но може би не повече, отколкото ако те инжектирам с помия от сметището на Том Гудхю.“ И аз като последния глупак приех.

Хендерсън беше видимо засегнат.

— Химиотерапията е последната надежда за...

— Разправяй ги на дядовия ми — добродушно се усмихна Стрийтър. Пое дълбоко въздух и го усети да изпълва белите му дробове. Усецането беше прекрасно. — Когато ракът е агресивен, химиотерапията не се прави за пациента. Тя е само допълнително страдание, допълнителен налог, който болният заплаща, та след като умре, лекарите и роднините му да се прегръщат до ковчегата и да казват: „Направихме всичко възможно.“

— Не си прав. Знаеш, че тази болест понякога се връща, нали?

— Кажи го на туморите. На тези, дето са изчезнали от мен.

Хендерсън погледна снимките на Дълбокия Потаен Стрийтър, които се сменяха на всеки двамадесет секунди на монитора в стаята за консултации, и въздъхна. Резултатите бяха добри — дори и Стрийтър виждаше това, но лекарят изобщо не изглеждаше доволен.

— Спокойно, Роди — заговори му благо, както някога говореше на Мей или на Джъстин, когато бяха загубили или счупили някоя любима играчка. — Както стават гадости, така и стават чудеса. Чел съм за такива в „Рийдърс Дайджест“.

— Откакто практикувам, не съм виждал чудо да се случва в ядрено-магнитната тръба. — Хендерсън взе един молив и почука с него по медицинското досие на Стрийтър, което доста беше набъбнало през последните три месеца.

— За всяко нещо има първи път.

Четвъртък вечер в Дери — летен здрач. Залязващото слънце озаряваше с червените си призрачни лъчи трите акра земя, които Том Гудхю имаше нахалството да нарича „стария заден двор“. Стрийтър седеше на градински стол във вътрешния двор и слушаше тракането на чинии и смеха на Джанет и Норма, които зареждаха миялната машина.

Двор?! Какъв ти двор! Това е представата за рай на всеки маниачен по „ТуВи Шоу“.

Имаше дори фонтан с мраморно дете по средата. Тъкмо това херувимче с голо дупе (да, естествено, то пишка!) дразнеше Стрийтър най-много. Беше сигурен, че е било идея на Норма. Тя беше изкарала курс по либерални изкуства^[5] и имаше (напълно неоснователни) претенции за класическо образование. Е, добре, но да гледаш херувимче в умиращия тлеещ блясък на прекрасна лятна вечер и да знаеш, че е плод на монопола на Том върху боклука!...

Щом Стрийтър се сети за този дявол („Или «ялвод» ако повече ви харесва“ — помисли си), се появи самият Боклукчийски крал, захванал между пръстите на лявата ръка две изпотени бутилки „Олд Спотид Хен“. Слаб и строен, със синята си спортна риза и избелели джинси, с изваяното си лице, осветено от отблясъците на залязващото слънце, Том Гудхю изглеждаше като модел от реклама за бира в някое

списание. Стрийтър даже си представи текста: „*Живей пълноценно — посегни към «Спотид Хен» — пиво драгоценно.*“

— Реших, че сигурно ще искаш да ударим още по една. Хубавата ти жена обеща да шофира.

— Благодаря. — Стрийтър взе едната бутилка, вдигна я и отпи. Претенциозна или не, бирата си я биваше.

Гудхю седна, в този момент от къщата излезе Джейкъб, футболистът, понесъл чиния със сирене и солени бисквити. Беше широкоплещест и красив — също като Том, когато беше гимназист. „*Мажоретките вероятно му се лепят като мухи на мед* — помисли си Стрийтър. — *Хубавецът му с хубавец, сигурно ги разгонва с пръчка.*“

— Майка ви праща мезе за бирата — каза Джейкъб.

— Благодаря, Джейк. Излизаш ли?

— Само за малко. Ще похвърлям фризби с приятели на поляната, докато се стъмни, а после ще уча.

— Не прекосявайте пътя. Отровният бръшлян е навсякъде.

— Да, знам. Дени получи ужасен обрив, когато бяхме в прогимназията. Беше толкова зле, че майка му се изплаши да не би той да има рак на кожата.

— Ужас! — промърмори Стрийтър.

— Карай внимателно, сине. Без фукливи изпълнения!

— Бъди спокоен! — Момчето го прегърна и без никакво смущение го целуна по бузата, което потисна Стрийтър. Том не само беше в цветущо здраве, имаше прелестна жена и фонтан с нелеп пикаещ херувим — имаше и осемнайсетгодишен син, който не се стесняваше да целуне баща си за довиждане, преди да хукне с тайфата.

— Добро момче е — рече Гудхю с обич, докато гледаше как Джейкъб изкачва стъпалата към къщата и изчезва зад вратата. — Учи здраво и изкарва добри оценки, за разлика от своя старец. Но за мой късмет имах теб.

— За късмет на двама ни — добави Стрийтър, усмихна се, сложи парче сирене върху една бисквитка и я лапна.

— Радвам се, като те гледам, че се храниш, братле — каза Гудхю. — С Норма бяхме започнали да се тревожим да не би да си болен.

— Здрав съм като кон. — Той отпи от вкусната (и без съмнение скъпа) бира. — Взех обаче да оплешивявам тук отпред. Джанет казва,

че така изглеждам по-слаб.

— Ето нещо, за което жените няма нужда да се притеснява. — Гудхю прокара пръсти през косата си, която беше буйна и гъста, както когато бяха осемнайсетгодишни. Нямаше един бял косъм. На моменти Джанет Стрийтър можеше да мине за четирийсетгодишна, обаче на светлината на залязващото слънце Кралят на боклука изглеждаше на трийсет и пет. Не пушеше, не прекаляваше с алкохола и ходеше на фитнес в един скъпарски клуб, който работеше с банката на Стрийтър, но самият Стрийтър не можеше да си го позволи. Карл Гудхю, по-големият син на Том, в момента обикаляше Европа с Джъстин Стрийтър, като беше поел всички разноски. Тоест пътуваха с парите на Краля на боклука.

„О, ти, човеко, който имаш всичко — твоето име е Гудхю“ — помисли Стрийтър и се усмихна на стария си приятел.

Старият му приятел също се усмихна и допря гърлото на бирената си бутилка до неговата.

— Хубав е животът, а?

— Много хубав. Дълги дни и блажени нощи.

Гудхю повдигна вежди:

— Това пък откъде ти скимна?

— Хрумна ми изневиделица. Какво, не е ли вярно?

— Ако е, на теб дължа много от блажените си нощи — отбеляза Гудхю. — Понякога дори си мисля, че дължа живота си на теб, братле. — Вдигна тост към смахнатата си градина. — Поне най-хубавата част.

— Не, ти сам постигна всичко.

Гудхю понижи глас, сякаш да сподели някаква поверителна информация.

— Искаш ли да знаеш истината? Постигнах го благодарение на жена си. В Библията пише: „Кой може да намери добродетелна жена? Защото тя е много по-ценна от скъпоценни камъни.“ Или нещо в този дух. А ти ме запозна с нея. Не знам дали си спомняш.

Стрийтър почувства внезапно и почти непреодолимо желание да счупи бирената бутилка в теракотения под и да натика нацърбеното ѝ и все още пенещо се гърло в очите на стария си приятел. Вместо това се усмихна, отпи от бирата и стана.

— Отивам на едното място.

— Човек не си купува бира, а само я взема за временно ползване — каза Гудхю и гръмко се засмя. Сякаш самият той го беше съчинил в момента.

— Абсолютно вярно. Ей-сега се връщам.

— Наистина изглеждаш по-добре — извика Гудхю зад гърба му.

— Благодаря — отвърна Стрийтър. И добави: — Стари приятелю.

Затвори вратата на тоалетната, завъртя ключа, светна лампата и за първи път в живота си отвори шкафчето над мивката в чужда къща. Първото, върху което попадна погледът му, го развесели страхотно — оцветяващ шампоан „Само за мъже“. Имаше и няколко шишенца с лекарства.

Помисли си: *„Хора, които си оставят лекарствата в тоалетна, използвана от гости, сами си търсят белята.“* Не че имаше нещо сензационно. Норма вземаше лекарства за астма; Том вземаше атенолол за високо кръвно и се мажеше с някакъв мехлем.

Шишенцето с атенолол беше наполовина пълно. Стрийтър взе една таблетка, пъкна я в малкото джобче на джинсите си и пусна водата. След това излезе от тоалетната, чувствайки се като нарушител, промъкнал се през границата на непозната страна.

Следващата вечер беше облачно, но Джордж Ялвод пак седеше под жълтия си чадър и гледаше телевизионния таблоид „Инсайд Едишън“ на портативния си телевизор. Водещата тема беше за Уитни Хюстън, която била свалила подозрително много килограми веднага след като подписала много изгоден договор със звукозаписна компания. Ялвод отпрати ключата с пренебрежително помахване с дебелите си пръсти и се обърна към Стрийтър с усмивка:

— Как се чувстваш напоследък, Дейв?

— По-добре.

— Така ли?

— Да.

— Повръщал ли си?

— Днес не съм.

— Храниш ли се?

— Дори преяждам.

— Обзалагам се, че си се изследвал.

— Откъде знаеш?

— Не бих очаквал друго от успял банков чиновник като теб. Носиш ли ми нещо?

За момент Стрийтър си помисли да си тръгне. Наистина си го помисли. После бръкна в джоба на лекото яке, което бе облякъл (вечерта беше хладна за август, а той още не беше укрепнал), и извади сгъната на квадрат хартиена кърпичка. Поколеба се, после я подаде през масата на Ялвод, който я разгъна и отбеляза:

— Атенолол. Бива. — Сложи хапчето в устата си и преглътна.

Стрийтър зяпна, после бавно затвори устата си.

— Не се шокирай толкова, де — ухили се онзи. — Ако твоята професия бе стресираща като моята, и ти щеше да имаш проблеми с кръвното. А какви киселини ме мъчат — да не ти разправам.

— И сега какво? — попита Стрийтър. Макар да беше с яке, изведнъж му стана студено.

— Сега ли? — Търговецът го погледна с изненада. — Сега започвай да се наслаждаваш на петнайсет години крепко здраве. А може да са двайсет, че даже двайсет и пет. Кой знае?

— А щастие?

Ялвод го удостои с дяволития си поглед. Щеше да е забавно, ако не беше студенината, която се прокрадваше в очите му. И старостта. В този миг Стрийтър беше убеден, че Джордж Ялвод върти своята търговия от много дълго време, независимо от стреса и киселините.

— Щастieto зависи от теб, Дейв. И, разбира се, от семейството ти: Джанет, Мей и Джъстин.

Беше ли казал имената им на Ялвод? Не можеше да си спомни.

— Може би най-вече от децата. Някой някога бе казал, че правим децата си зложници на своята съдба, но всъщност децата вземат родителите за зложници, така си мисля аз. Някое от тях може да претърпи фатален инцидент или да осакатее на пусто шосе, или... да се превърне в жив труп поради страшна болест.

— Да не намекваш, че...

— Не, не, не! Това не е някаква банална морализаторска история. Аз съм *бизнесмен*, а не герой от „Дяволът и Даниел Уебстър“^[6].

Казвам само, че щастieto ти е в твоите ръце и в ръцете на най-близките ти хора. Ако си мислиш, че след около две десетилетия ще се

появя, за да прибера душата ти и да я зачисля в плесенясалия си тефтер, грешиш. Човешките души станаха мизерна и елементарна стока.

„Говори — помисли си Стрийтър, — както би говорила лисицата, след като многократните ѝ скокове са ѝ доказали, че гроздето наистина, ама наистина не може да се достигне.“ Но не възнамеряваше да изрече това на глас. Сделката бе сключена и сега единственото му желание беше да се изпари по-бързо. И все пак се бавеше и отлагаше въпроса, от който се боеше, но знаеше, че трябва да зададе. Защото съзнаваше, че не става дума за подарък — като опитен банков чиновник беше виждал много гешефтарски сделки. Познаваше зловонния им полъх — неприятен мирис като на горящ керосин.

Казано по-ясно, за да се вдигне този черен товар от теб, трябва да направиш мръсно на друго.

Но да откраднеш една таблетка за високо кръвно, не означава да направиш мръсно. Нали така?

Междувременно Ялвод затвори големия си чадър. Едва тогава Стрийтър забеляза един удивителен и обезсърчаващ факт — чадърът въобще не беше жълт. Беше сив като небето. Лятото си отиваше.

— Повечето от клиентите ми са напълно удовлетворени и щастливи. Това ли искаш да чуеш?

И да... и не.

— Усещам, че имаш по-конкретен въпрос — добави закръгленият мъж. — Ако искаш отговор, престани да усукваш, а ме питай. Ще вали и искам да се скрия някъде. Само бронхит ми липсва на моята възраст.

— Къде ти е колата?

— О, това ли бил въпросът ти? — Ялвод го гледаше с насмешка. Лицето му беше изпито, пухкавината бе изчезнала, очите му бяха станали като на азиатец и бялото в тях преминаваше в неприятно черно, черно като — да, наистина — черно като раков тумор. Изглеждаше като най-незабавния клоун на света, чийто грим се е изтрил наполовина.

— Зъбите ти — глуповато промърмори Стрийтър. — С шипове са.

— Задай въпроса, Стрийтър!

— Том Гудхю ли ще се разболеє от рак?

Онзи зяпна, после се разхили. Звукът беше хъхрещ, зловещ и отблъскващ — като замиращ стон на калиопа.

— Не, Дейв — отвърна. — Том Гудхю няма да се разболее от рак. Не *той!*

— А какво тогава? Какво?

Презрението, с което Ялвод го изгледа, накара Стрийтър да се олюлее, сякаш изведнъж костите му бяха станали на дупки, проядени от безболезнена, но ужасно корозивна киселина.

— Какво ти пука? Нали каза, че го мразиш?

— Но...

— Наблюдавай. Чакай. *Наслаждавай се.* И вземи това. — Подаде му визитка. На нея пишеше СВЕТСКИ ДЕТСКИ ФОНД, посочен беше адрес на банка на Каймановите острови. — Данъчен рай — обясни и се ухили. — Там ще изпращаш моите петнайсет процента. Ако ме прецакаш, ще разбере. И тогава лошо ти се пише, малкия.

— Ами ако жена ми узнае и започне да задава въпроси?

— Жена ти си има своя чекова книжка. Освен това тя никога не те проверява. Има ти доверие. Прав ли съм?

— Ами... — Забеляза без изненада, че дъждовните капки, които падаха върху ръцете на Ялвод, започваха да пушат и да цвърчат. — Прав си.

— Прав съм, я! Е, споразумяхме се. А сега потеглай, прибери се при жена си. Сигурен съм, че ще те посрещне с отворени обятия. Заведи я в спалнята. Вкарай в нея пениса си на смъртен и си представи, че е жената на най-добрия ти приятел. Не я заслужаваш, но си късметлия.

— Ами ако реша да се откажа? — прошепна Стрийтър.

Ялвод го дари с ледена усмивка, която оголи издадените му канибалски зъби.

— Няма начин! — отсече.

Това се случи през август 2001, месец преди да паднат кулите-близнаци.

През декември (в същия ден, в който Уинона Райдър беше арестувана за кражба в магазин), доктор Родерик Хендерсън обяви

Дейв Стрийтър за излекувал се от рак и за едно от чудесата на съвременния свят.

— Нямам обяснение — каза.

Стрийтър имаше, но си замълча.

Разговорът им се състоя в кабинета на доктор Хендерсън. Междувременно в болницата „Дери Хоум“, в стаята за консултации, където Стрийтър бе видял първите рентгенови снимки на излекуваното си като по чудо тяло, на същия стол, на който бе седял, сега седеше Норма Гудхю и гледаше своите резултати от ядрено-магнитния резонанс. Вцепенено слушаше това, което лекарят ѝ обясняваше с възможно най-благия си тон — че бучката в лявата ѝ гърда наистина е рак, който се е разпространил в лимфните ѝ възли.

— Положението е лошо, но не и безнадеждно. — Хендерсън се пресегна през масата и хвана студената ръка на Норма. — Налага се веднага да започнем химиотерапия — добави и окуражаващо ѝ се усмихна.

През юни следващата година Стрийтър най-сетне получи повишение. Мей Стрийтър бе приета във факултета по журналистика в Колумбийския университет. За да го отпразнуват, Стрийтър и жена му заминаха за Хаваите на дълго отлагана почивка. Любиха се много пъти. През последния им ден на остров Мауи се обади Том Гудхю. Връзката беше лоша, пък и той едва говореше, но все пак стана ясно — Норма беше починала.

— Ние ще сме винаги до теб — обеща му Стрийтър.

Когато съобщи на Джанет новината, тя се строполи на хотелското легло и зарида, закрила с длани очите си. Стрийтър легна до нея, притисна я до себе си и си помисли: „*Е, така или иначе вече си тръгвахме.*“ И въпреки че му беше мъчно за Норма (и донякъде за Том), имаше и радостен момент — бяха избегнали най-гадния период в Дери, когато насекомите жилият като полудели.

През декември Стрийтър изпрати на „Светски детски фонд“ чек за малко над петнайсет хиляди долара. Вписа го като разход в данъчната си декларация.

През 2003 Джъстин Стрийтър влезе в списъка на отличниците на университета Браун и — ей-така, на шега — изобрети видеоиграта „Заведи Фидо у дома“. Целта на играта беше да преведеш завързаното на каишка куче от мола до дома му, като избягваш калпави шофьори,

падащи предмети от балконите на високите етажи, както и глутница побъркани старици, нарекли се „Бабички-кучеубийки“. На Стрийтър всичко това му звучеше несериозно (макар синът му да го уверяваше, че е замислено като сатира), но компанията „Геймс Инкорпорейтид“ се интересува от играта и плати на хубавия, добросърдечен Джъстин седемстотин и петдесет хиляди долара за правата върху нея. Плюс процент от приходите. Той купи на родителите си два джипа „Тойота Патфайндър“ — розов за дамата, син за господина. Джанет се разплака, прегърна го и го нарече глупаво, безразсъдно, щедро и прекрасно момче. Стрийтър го заведе в кръчмата на Рокси и го почерпи с пиво „Спотид Хен“.

През октомври съквартирантът на Карл Гудхю в колежа „Емерсън“ се върна от занятия и завари Карл проснат по корем на кухненския под в апартамента, докато препеченият сандвич с кашкавал, който бе приготвял, още димеше в тигана. Въпреки че беше само двайсет и две годишен, Карл беше получил инфаркт. Лекарите, които поеха случая, споменаха нещо за тънка атриална стена — вроден сърдечен дефект, останал досега незабелязан. Момчето не умря — съквартирантът му се беше върнал тъкмо навреме и беше карал курс по кардио-пулмонална първа помощ. Но мозъкът на пострадалия известно време беше лишен от кислород и интелигентният, красив, атлетичен младеж, който неотдавна обикаляше Европа с Джъстин Стрийтър, се превърна в сянка на предишния Карл. Понякога се изпускаше, губеше се, ако се отдалечеше на повече от две пресечки от дома си (беше се прибрал при все още опечаления си баща), а говорът му приличаше на мучене, което само Том разбираше. Гудхю му нае придружител. Придружителят му правеше предписаната физиотерапия и следеше да се преоблича. Веднъж на две седмици го водеше на малки „екскурзии“. Най-честата беше до сладоледената къща „Уишфул Дишфул“, където Карл редовно получаваше фунийка сладолед с шамфъстък и го размазваше по цялото си лице. След това придружителят му го избърсваше с влажни кърпички — много търпеливо.

Джанет спря да придружава Стрийтър на вечерите у Том.

— Не издържам — призна си. — Не толкова заради това, че Карл едва се влачи и че от време на време се подмокря, а от погледа му. Сякаш си спомня какъв е бил преди, но не може да се сети как е

стигнал до сегашното състояние. И... не знам... на лицето му постоянно се чете някаква надежда, която ме кара да си мисля, че целият живот е една шега.

Съпругът ѝ я разбираше добре — и на него често му минаваха подобни мисли по време на вечерите със стария приятел (сега, когато Норма я нямаше да готви, храната се поръчваше от ресторант). Той гледаше с наслада как Том храни своето момче, радваше се на надеждата, която се четеше в погледа на Карл. Погледът му казваше: „Това е само сън, да, аз сънувам, ей-сега ще се събудя.“ Джан беше права — наистина шега, но добра шега.

Ако се замислиш.

През 2004 Мей Стрийтър започна работа във вестник „Бостън Глоуб“ и се обяви за най-щастливото момиче в САЩ. Джъстин Стрийтър сътвори музикалната игра „Рок до дупка“, която остана неоспорим бестселър няколко години, докато се появи „Герой с китара“ и я измести от пазара. Но дотогава той вече беше разработил компютърна програма за композиране на синтезатор. Самият Стрийтър беше назначен за управител на банковия клон, дори се говореше за регионален пост в бъдеще. Той заведе Джанет в Канкун и си прекараха великолепно. Тя започна да го нарича „моя гушкав зайко“.

Счетоводителят на фирмата „Сметосъбиране и рециклиране“ на Гудхю присвои два милиона долара и духна в неизвестна посока. Последвалите ревизии установиха, че финансовата основа на компанията е изключително лабилна — изглежда, старият лош счетоводител с години беше гризкал от баницата.

„Гризкал? — помисли си Стрийтър, докато четеше репортажа в «Дери Нюз». — По-скоро тъпкал в гърлото си яки хапки.“

Том вече не изглеждаше на трийсет и пет, а на шейсет. Вероятно го съзнаваше, защото престана да си боядисва косата. Стрийтър със задоволство отбеляза, че сега косата му не е бяла, а сива — същото унило сиво като на чадъра, който Ялвод свиваше през онзи ден. Сиво като косите на старчоците, които седят в парковете и хранят гълъбите. Цвят „Само за несретници“.

През 2005 Джейкъб, футболистът, който беше започнал работа в умиращата фирма на баща си, вместо да отиде в колеж, (можеше да следва с пълна спортна стипендия), срещна едно момиче и се ожени. Малка жизнерадостна брюнетка на име Ками Дорингтън. Стрийтър и

жена му бяха единоподушни, че церемонията е минала прекрасно, макар Карл Гудхю да сумтеше, крякаше и врякаше по време на венчавката, а Грейси, най-голямото дете на Гудхю, на излизане от църквата се спъна в роклята си, падна по стълбите и си счупи крака на две места. До този инцидент Том Гудхю изглеждаше почти като предишния Том. С други думи, изглеждаше щастлив. Стрийтър не се дразнеше, отпускаше му малко щастие. *„Сигурно дори в ада — мислеше си той — хората получават по глътка вода от време на време, дори само за да изпитат с пълна сила ужаса на неутолената жажда, когато ги обземе пак.“*

Младоженците заминаха на пътешествие в Белиз. *„Мога да се обзаложа, че през цялото време ще вали“* — каза си Стрийтър. Не валя, но Джейкъб прекара повечето дни в една мизерна болница, където легна с тежка форма на гастроентерит и вършеше голямата си нужда в лигнинени превръзки. Беше пил само бутилирана вода, но в един момент се бе разсеял и си беше изплакнал зъбите с вода от крана. *„Сам съм си виновен“* — укоряваше се той.

Над осемстотин американски войници загинаха в Ирак. Момчета и момичета, които не извадиха късмет.

Том Гудхю се разболя от подагра, започна да накуцва и вече се придвижваше с бастун.

Същата година чекът до „Светски детски фонд“ беше за изключително солидна сума, но на Стрийтър въобще не му досвидя. Беше по-щастлив да дава, отколкото да получава. Така казваха най-достоините хора.

През 2006 Грейси, дъщерята на Том, загуби всичките си зъби заради пародонтозата. Загуби и обонянието си. Скоро след това на редовната седмична вечеря, на която присъстваха Гудхю и Стрийтър (бяха само двамата — придружителят на Карл го бе извел на „екскурзия“), Том избухна в сълзи. Вместо да пие скъпа бира, вече се наливаше с джин „Бомбайски сапфир“ и беше пиян до козирката.

— Не разбирам какво се случи с мен — хълцаше той. — Чувствам се като... и аз не знам... като *шибания Йов!*

Стрийтър го прегърна и започна да го утешава. Каза му, че над всекиго се скупчват облаци, но рано или късно се разпръсват.

— Шибаните облаци се задържаха над мен адски дълго! — изстена Гудхю и го удари по гърба със стиснатия си юмрук. Стрийтър го прие спокойно. Приятелят му не беше вече силен като преди.

Чарли Шийн, Тори Спелинг и Дейвид Хаселхоф се разведоха, а Дейвид и Джанет Стрийтър отпразнуваха в Дери трийсет години брак. Организираха купон. Към края на тържеството Стрийтър изведе жена си в задния двор и я изненада с фойерверки. Всички ръкопляскаха с изключение на Карл Гудхю. Опитваше се, но все не можеше да уцели ръцете си. Накрая бившият студент от колежа „Емерсън“ се отказа от пляскането на ръце и нададе вой, сочейки с пръст небето.

През 2007 Кийфър Съдърланд влезе в затвора (не за първи път) за шофиране в нетрезво състояние, а съпругът на Грейси Гудхю — Дикерсън — бе убит в пътнотранспортно произшествие. Пиян шофьор се врязал в неговата лента, докато Анди Дикерсън се прибирал от работа. Добрата новина беше, че пияният не беше Кийфър Съдърланд. Лошата новина беше, че Грейси Дикерсън беше бременна в четвъртия месец и без пукната пара. Съпругът ѝ не беше правил вноски по застраховката си „Живот“, за да намали разходите в семейния бюджет. Грейси се върна да живее при баща си и при брат си Карл.

— С техния късмет бебето ще се роди с деформация — каза Стрийтър една нощ, докато лежеше до жена си след любовния акт.

— Не думай! — извика Джанет ужасено.

— Изречеш ли го, то няма да се случи — обясни ѝ той и след малко гушкавите зайчета се гушнаха и заспаха.

Тази година чекът до Детския фонд беше за петдесет хиляди долара. Стрийтър го написа без капка угризение.

Бебето на Грейси се роди в разгара на февруарската снежна буря през 2008. Добрата новина беше, че нямаше деформации. Лошата — че се роди мъртво. Пак проклетият сърдечен дефект в рода им! Грейси — без зъби, без съпруг и без обоняние — изпадна в дълбока депресия. Стрийтър смяташе, че това показва психическата ѝ стабилност. Ако подскачаше весело, подсвирквайки си „Не се тревожи, бъди щастлив“, той щеше да посъветва Том да държи под ключ остриите предмети вкъщи.

Разби се самолет, с който пътуваха и двама музиканти от рокбандата „Блинк-182“. Лошата новина — загинаха четирима души. Добрата новина — за разнообразие рокаджиите оцеляха... макар че единият не след дълго щеше да умре.

— Разгневил съм Бога — каза Том на една от редовните вечери, които двамата мъже наричаха „ергенските си нощи“. Стрийтър беше

донесъл спагети от ресторанта „Кара мама“ и вече беше омел порцията си. Том едва беше докоснал своята. В другата стая Грейси и Карл гледаха „Американски идол“. Грейси не продумваше, а бившият студент от „Емерсън“ мучеше и ломотеше нечленоразделно. — Не знам с какво, но съм го разгневил.

— Не говори така, защото не е вярно.

— Откъде знаеш, че не е?

— *Знам!* — натърти Стрийтър. — Говориш глупости.

— Е, добре, братле, щом казваш... — Очите на Том се напълниха със сълзи, които рукнаха по бузите му. Една се спря на ръба на челюстта му, задържа се за момент и капна в недоядените му спагети. — Благодаря на Господа за Джейкъб. Той поне е добре. Напоследък работи за една телевизионна станция в Бостън, а жена му е в счетоводния отдел на болницата „Бригъм енд Уиминс“. Виждат се понякога с Мей.

— Прекрасна новина! — въодушевено възкликна Стрийтър, като се надяваше Джейк да не пренесе като зараза лошия късмет върху нея.

— И ти още идваш да ме виждаш. Разбирам Джанет, че не иска, и не я виня, но... Очаквам тези вечери с нетърпение. Те са връзката ми с миналото.

„Да — помисли Стрийтър — с миналото, когато ти имаше всичко, а аз имах рак.“

— Ще бъда винаги до теб — обеща, хвана леко треперещата му ръка и я стисна между дланите си. — Приятели до гроб.

2008 — мамка му, каква година! Китай беше домакин на Олимпийските игри! Крис Браун и Риана станаха гушкави зайчета! Фалираха банки! Фондовата борса се срива! През ноември Агенцията за защита на околната среда затвори „Планината Трашмор“, последния източник на доходи за Том Гудхю. Правителството обяви намеренията си да заведе дело за замърсяване на подпочвените води и незаконно изхвърляне на медицински отпадъци. Вестник „Дери Нюз“ намекна, че може би дори ще бъдат повдигнати криминални обвинения.

Привечер Стрийтър често минаваше с колата по удължението на Харис Авеню и се оглеждаше за жълт чадър. Не че имаше желание да се пазари — просто искаше да си побъбри. Обаче така и не видя нито

чадъра, нито собственика му. Беше разочарован, но не и изненадан. Търговците са като акулите — трябва постоянно да се движат, иначе умират.

Той написа чек и го изпрати до банката на Каймановите острови.

През 2009 след раздаването на наградите „Грами“ Крис Браун преби жестоко своето Най-обично Гушкаво Зайче, а няколко месеца по-късно Джейкъб Гудхю, бившият футболист, преби жестоко жизнерадостната си женичка Ками, след като тя намери в джоба на якето му дамски бикини и половин грам кокаин. Докато ридаше на пода, Ками го нарече гаден наркоман. Джейкъб реагира, като заби в корема ѝ вилица за барбекю. Веднага съжали и позвъни на 911, но белята беше станала — беше ѝ пробил корема на две места. По-късно заяви пред полицията, че не помни нищо. Бил изпаднал в умопомрачение.

Служебно назначеният му адвокат беше твърде тъп, за да поиска намаляване на паричната гаранция. Джейк Гудхю потърси помощ от баща си, който не смогваше да плаща сметките си за отопление, камо ли да осигури компетентен, скъпо платен адвокат от Бостън на посегналия на жена си син. Том се обърна към Стрийтър, който каза „Разбира се!“, преди старият му приятел да изрече и десетина думи от дълго репетираната реч. Още помнеше как Джейкъб бе целунал по бузата баща си без никакво стеснение. Освен това, докато плащаше съдебните разноски, щеше да има шанс да разпита адвоката за душевното състояние на Джейк. Научи, че не е много добро — момчето било депресирано и измъчвано от чувство за вина. Адвокатът добави, че вероятно ще му лепнат пет години, но се надявал три от тях да са условно.

„Като излезе от затвора, може да се върне вкъщи — каза си Стрийтър. — Може да гледа «Американски идол» с Карл и Грейси, ако още е на екран. Сигурно ще е.“

— Имам застраховка — каза Том Гудхю една вечер. Беше станал кожа и кости и дрехите му висяха като торби. Очите му сълзяха. Беше пипнал псориазис и непрекъснато се чешеше по ръцете, като оставяше по бялата си кожа дълги червени резки. — Ако бях сигурен, че

застрахователите няма да се усетят, щях да инсценирам злополука и да се самоубия.

— Не искам да слушам такива приказки — смъмри го Стрийтър.
— Късметът ти ще се обърне.

През юни Майкъл Джексън ритна камбаната. През август Карл Гудхю го последва, след като се задави с парче ябълка. Придружителят му би могъл да го спаси, прилагайки метода на Хаймлик, но шестнайсет месеца по-рано той беше освободен поради липса на пари. Грейси чула, че Карл гъргори нещо и сумти, но помислила, че са „обикновените му тъпотии“. Добрата новина беше, че Карл също имаше застраховка „Живот“. Сумата беше малка, но достатъчна, за да го погребат.

След погребението (Том Гудхю не престана да ридае, като се облягаше на стария си приятел), Стрийтър получи пристъп на щедрост. Намери адреса на студиото на Кийфър Съдърланд и му изпрати „Голямата книга“ — библията на „Анонимните алкохолици“. Предполагаше, че книгата вероятно ще отиде на боклука (заедно с безброй други като нея, изпращани от почитатели през годините), но знае ли човек? Понякога стават чудеса.

* * *

В началото на септември 2009, през една гореща лятна вечер, Стрийтър и Джанет пътуваха по пътя, който минаваше зад летището в Дери. На покритата с чакъл площадка пред телената ограда нямаше търговци, така че Стрийтър паркира там елегантния си син патфайндър и прегърна жена си, която обичаше още по-дълбоко и всеотдайно от преди. Слънцето, клонящо към заниз, приличаше на червена топка.

Той се обърна към Джанет и видя, че плаче. Повдигна брадичката ѝ и с целувки тържествено пресуши сълзите ѝ. Това я накара да се усмихне.

— Какво има, скъпа?

— Мислех си за нашите приятели Гудхю. Не познавам друго семейство, което да е имало такъв лош късмет. Не е просто лош късмет — засмя се Джанет, — а направо някакво проклятие!

— Вярно е — съгласи се той, — но такива работи се случват често. Знаеш ли например, че една от жените, убити при атаките в Мумбай, е била бременна? Двегодишното ѝ детенце оцеляло, но било пребито почти до смърт. А...

Тя сложи два пръста на устните му.

— Тихо! Не говори повече. Животът не е справедлив. Знаем това.

— Напротив! — пламенно възрази Стрийтър. На светлината на залязващото слънце лицето му изглеждаше румено и здраво. — Ето, виж ме мен. Имаше период, когато не ти се вярваше, че ще доживея до 2009, нали?

— Да, но...

— Виж и брака ни — все още здрав като дъбова врата. Или греша?

Джанет поклати глава. Той не грешеше.

— Ти започна да пишеш статии на хонорар за „Дери Нюз“, Мей жъне успехи в „Бостън Глоуб“, а синът ни, нашият отличник, на двайсет и пет години е вече медиен магнат.

Тя отново се усмихна. Стрийтър се зарадва. Не обичаше да я вижда тъжна.

— Животът е справедлив. Девет месеца ни тръскат като зарове в кутия и с раждането жребият е хвърлен — някои получават не две шестици, а седмици! Други за съжаление получават единици. Просто така е устроен светът.

Тя го прегърна.

— Обичам те, миличък. Винаги гледаш положително на всичко.

Стрийтър скромно повдигна рамене.

— Законът за вероятностите работи за оптимистите. Всеки banker ще ти го каже. В крайна сметка везните винаги се изравняват.

Над летището, проблясвайки на фона на притъмняващото небе, се появи Венера.

— Пожелай си нещо! — заповяда Стрийтър.

Джанет се засмя и поклати глава.

— Какво да си пожелаеш? Имам всичко, което искам.

— Аз също — каза Стрийтър, а след това, с поглед прикован във Венера, си пожела да има още.

\$orig_title=Fair Extension

[1] Традиционно китайско средство за лечение на болки в ставите. Фразата обаче най-често се използва за всеки продукт, рекламиран широко, но със съмнителни качества. — Б.пр. ↑

[2] Прякор на Дийн Пол Мартин (1951–1987), син на известния певец от Дийн Мартин. На тринайсет години основава попгрупата „Дино, Деси & Били“, чиито парчета през шейсетте два пъти са попадали в класацията „Топ 30“. По-късно Дийн младши жъне успехи като професионален тенисист и актьор. На шестнайсет години получава свидетелство за пилот и през 1981 постъпва в калифорнийската въздушна охрана. Загива през 1987, когато изтребителят му се разбива. — Б.пр. ↑

[3] Уилям (Уил) Роджърс (1879–1935) — американски каубой и комедиант, прочут с духовитите си реплики. — Б.пр. ↑

[4] От *trash* — боклук и планината Ръшмор, национален паметник на САЩ с ликовете на четирима президенти. — Б.пр. ↑

[5] Академична дисциплина, която дава общи познания по литература, история, философия, математика и наука. Според мнозина изучаването ѝ е губене на време и пари. — Б.пр. ↑

[6] Разказ от Стивън Бенет, в който авторът се връща към темата от „Фауст“ на Гьоте. (Същата тема е в основата и на разказа от Уошингтън Ървинг „Дяволът и Том Уокър“.) Във версията на Бенет се разказва за фермер от Ню Хемпшир, който, преследван от неудачи, продава душата си на дявола и е защитаван от Даниел Уебстър. По „Дяволът и Даниел Уебстър“ са заснети филмите „Всичко, което може да се купи с пари“ (1941) и „Прекият път към щастието“ (2001). — Б.пр. ↑

[7] Източник: http://ecatalog.nbu.bg/default.asp?V_Year=2011&PageShow=teacherpresent&P_Menu=teachers&Fac_ID=12&P_ID=2126&P_Name=&T_Name=%C4%E0%ED%FF%20%D5%F0%E8%F1%F2%EE%E2%E0-%C4%EE%E3%E0%ED%EE%E2%E0&T_ID=4725 ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА



<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.